

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TC. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

Anadolu coğrafyası, tarih boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu durum sonucu bölgemizde, pek çok inanç gelişme imkânı bulmuş ve çok kültürlü bir yapının temelleri atılmıştır. Anadolu topraklardaki kadim inançlar, diller ve halklar her dönem politik, ekonomik ve kültürel yapı üzerinde etkili olmuştur. Bu farklılıkları gözeten ve bunlar üzerinden şekillenen Türkiye Cumhuriyeti devleti altı temel ilke üzerinde inşa edilmiştir. Toplumsal birlik ve bütünlüğü sağlayan ilkelerin başında da laiklik ilkesi gelmektedir.

Laiklik ilkesi ile tüm vatandaşlarımızın inanç özgürlüğü güvence altına alınmış, devletin tüm inanç ve kültürlerle eşit mesafede ve hakkaniyetli yaklaşması sağlanmıştır. Hak, özgürlük ve eşitlik temelinde şekillenen demokratik yapılanma, laik ve sosyal hukuk devleti ilkeleriyle birlikte toplumsal birlik ve beraberliğimizin teminatını oluştururken çağdaş bir ülke olmamızın da yapı taşı olarak öne çıkmıştır.

Ülkemiz içindeki çok kültürlü yapıyı korumak ve bunu sürdürüp zenginleştirmek için Anayasamızdaki laiklik, sosyal hukuk devleti ve demokratik devlet yapısını koruyan maddelerin gereklerinin tam anlamıyla yerine getirilmesi zorunluluktur. Bu anlamda da bazı

kanuni düzenlemelerin günümüz ihtiyaç ve şartları göz önünde bulundurularak yeniden ele alınması zaruri hale gelmiştir.

Siyasi saiklerle gerçekleşen kimi idari kararların özellikle dezavantajlı inanç toplulukları üzerinde olumsuzluk yarattığı gerçeği göz önünde bulundurularak bu kararların yarattığı olumsuzlukları gidermek adına kanuni düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Anayasamızın 2'nci maddesinde açıkça belirtildiği üzere Türkiye Cumhuriyeti Devleti laik bir hukuk devletidir. Laiklik ilkesinin temelinde, devletin tüm inançlara mensup vatandaşlarına ibadet etme özgürlüğü tanıyacağı, ibadetlerin yerine getirilebilmesi için gerekli olanakların sağlanacağı ve ibadete erişebilirlik imkanlarının eşit tutulacağı ifade edilmektedir.

Ancak gelinen noktada tüm yurttaşlara ve inançlara eşit mesafede olması Anayasal bir zorunluluk olan devletin kimi inanç ve mezheplere karşı ayırimcılık yaptığı pek çok uygulama ve idari kararlar karşılaşılabilmektedir. Bu durum her şeyden önce ulusal birlik beraberliğimizi zedelediği gibi toplumsal barışa da zarar vermektedir.

“Herkes düşünce, vicdan, inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.” hükmünü içeren Anayasamızın, *“Din ve vicdan hürriyeti”* başlıklı 24'üncü maddesi ve *“Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.”* hükmünü içeren *“Kanun önünde eşitlik”* başlıklı 10'uncu maddesiyle vatandaşlarımızın temel hak ve özgürlükleri gözetilmiştir.

Anılan tüm hükümlerden hareketle Türkiye’de yaşayan Alevi yurttaşların ibadethaneleri olan cemevlerine yasal statü kazandırılması ve devletin bu kurumların varlığını sürdürmesine ilişkin bir kanuni güvenceler belirlemesi; aynı şekilde geçmişte Alevilere ait olduğu belirlenen cemevi, dergah vb. ibadethanelerin Alevilere, Alevileri temsil eden kurumlara devredilmesi, hak ve eşitlik temelli düzenlemelerin derhal hayata geçirilmesi temel hak ve hürriyetlerin ifası bakımından ehemmiyet arz etmektedir. Ayrıca bu adım on yıllardır süregelen haksız muamelelere kısmen de olsa son vermek anlamına gelecektir.

Ulusal yargı sistemimiz açısından mutlak ve bağlayıcı olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin (AİHM) ve Yargıtay’ın vermiş olduğu cemevlerinin *“ibadethane”* olduğu yönündeki hükümler gereğince, iç hukukta da bunlara uygun düzenlemelerin yapılması,

cemevlerine yasal statü kazandırılması ve diğer ibadethanelere tanınan haklardan Alevi ibadethanelerinin de yararlanmaları için bir kanuni düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır. Kanuni düzenlemeler yapılncaya kadar da pek çok idari adımla süregelen haksızlıkların önüne geçilmesi mümkündür.

Buna göre;

1- Türkiye’de Alevilere ait cemevi, tekke, dergâh vb. ibadet yerlerinin yurttaşlarımızın ibadet ihtiyacına binaen yeniden tesis edilmesi için Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi’ne (CİMER) bugüne kadar herhangi bir başvuru yapılmış mıdır? Yapıldıysa bu başvuruların akıbeti ne olmuştur?

2- Türkiye’de geçmişte Alevi inancına mensup yurttaşlarımız tarafından ibadethane olarak kullanılmış olup bugün müze veya Vakıflar Müdürlüğü uhdesinde bulunan yerler hangileridir? Bu yapıların tespitine ilişkin herhangi bir çalışma yapılması planlanmakta mıdır?

3- 9 Temmuz 2018 tarihinden itibaren Cumhurbaşkanı kararıyla dernek, vakıf vb. adı altında faaliyet gösteren cemaat vb oluşumlara tahsis edilen arsa ve taşınmazların adedi kaçtır? Bunlar hangi dernek ve vakıflardır?

4- Özellikle aleviler için özel anlamı ve yeri olan ibadet yerlerinin müze vb. gibi kullanılması uygulamasından vazgeçilmesi düşünülmekte midir? Alevi yurttaşlarımızın kutsallarına dönük bu hatadan dönülmesi için herhangi bir adım atmayı düşünüyor musunuz?